Nr. 59. Kraków, Środa 24 października 1923. Rok I.

KURJER WIECZORNY

poświęcony sprawom ekonomicznym, giełdowym i politycznym
wychodzi codziennie popołudniu z wyjątkiem niedziel i świąt.

Redakcja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Prenumerata miesięczna bez odnoszenia 85 tys. Mkp, z odnoszeniem lub przesyłką pocztową 100 tys. Mkp. Cena numeru 5000 Mkp.

Ceny ogłoszeń za 1 wiersz milimetrowy: Zwykłe 2.000 Mkp. Nadesłane 4.000 Mkp. Po kronice 5.000 Mkp. Na pierwszej stronie 6.000 Mkp. Ogłoszenia zamiejscowe 25% drożej.

Administracja: ulica Dunajewskiego Nr. 5 Telefon Nr. 1310

Układ handlowy polsko-angielski

Londyn, 24 października. „Evening Standar" donosi, że zakończyły się w Londynie rokowania w sprawie zawarcia układu handlowego angielsko-polskiego. Pozostaje jedna tylko klauzula, wymagająca zgody rządu polskiego.

Wojna domowa w Niemczech

Akcja separatystów nadreńskich

Tryer, 24 października. Separatyści obsadzili w ciągu nocy wszystkie publiczne budynki miasta i obwołali Republikę Nadreńską, zaprowadzając równocześnie cenzurę prewencyjną.

Düsseldorf 24 października. W Bonn ogłoszona została republika nadreńska. Wbrew doniesieniom niemieckim policja nie została tam rozbrojona i pełni nadal swoje funkcje. We Wiesbadenie wobec odmowy policji pełnienia nadal swoich funkcyj, wojsko francuskie, które dotychczas nigdzie nie interweniowało, zmuszone było intrweniować w tym wypadku celem utrzymania w mieście porządku.

Wypieranie separatystów z Nadrenji

Muenchen - Gladbach. 24 października. Biuro Wolffa donosi: Ludność wypędziła separatystów z miasta.

Deficyt w kwadryljonach

Berlin, 24 października. Płynny dług Rzeszy niemieckiej od 17 do 19 października powiększył się z 228 na 319 kwadrylionów marek. Dochody finansowe Rzeszy pokrywają obecnie zaledwie 2/1000 sumy wydatków państwowych.

Wrzenie wśród robotników w Berlinie

Wiedeń, 24 października. „Neues Wiener Journal" donosi z Berlina: W Berlinie daje się odczuwać katastrofalnie brak chleba, co wywołuje wzburzenie wśród robotników. Związki zawodowe grożą strajkiem generalnym w razie, jeżeli w przeciągu trzech dni nie nastąpi wypłata zarobków w walucie złotej.

Chleb w Berlinie 7½ miljarda

Berlin, 24 października. Cena chleba podniosła się na siedm i pół miliarda.

Przemysłowcy polscy wobec doniosłych zagadnień gospodarczych i finansowych

Bony złote — Sprawa kredytów — Polityka dewizowa — Waloryzacja podatków

Z obrad Izby handlowej w Krakowie

Na wczorajszem posiedzeniu Komisji połączonych sekcyj złożył przewodniczący prez. Epstein sprawozdanie o przebiegu narad w Centralnym Związku Polskiego Przemysłu, Górnictwa, Handlu i Finansów w Warszawie i konferencji przedstawicieli tegoż Związku, odbytej u Ministra Skarbu, w obecności Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Opieki Społecznej.

Zrzeszenia gospodarcze opracowały dla Rządu kilka naczelnych tez, które przedstawiono na konferencji ministerjalnej.

W sprawie **bonów złotych** stanęła konferencja na stanowisku, aby doradzić Rządowi utrzymanie tych bonów we formie fakultatywnej. Bezwzględne wykupno bonów zwiększyłoby bowiem gwałtowną inflację. Kasy państwowe miałyby tedy wypłacać równowartość markową tym właścicielom bonów, którzy je chcą spieniężyć, zachowując możność dalszej lokaty w bonach tym, którzy obierają tę drogę lokowania oszczędności.

W sprawie **kredytów** uznała konferencja waloryzację uzasadnioną jedynie dla dwóch form kredytów, mianowicie dla kredytów inwestycyjnych oraz dla kredytów, udzielonych pod zastaw towarów. Natomiast stanowczo oświadczono się przeciwko waloryzacji weksli, tembardziej, że brak środków obiegowych staje się u nas coraz dotkliwszy. Posiadamy obecnie dla państwa o bliskiej 30 milionach głów, mniej niż 10 miljonów dolarów w obiegu. Wytworzył się wobec tego surogat pieniądza w wekslach obiegowych, które zwłaszcza w Królestwie Polskiem są bardzo silnie rozpowszechnione, nawet w niskich stosunkowo kwotach.

W tej mierze zgłoszono wniosek, oparty na przedwojennej praktyce banków państwowych. — O ile bank państwa wypuszczał znaki obiegowe poza pewną kwotę, opłacał od tej nadwyżki podatek, który ściągano drogą podwyższenia stopy procentowej.

Wyłonił się tedy projekt, aby Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa pobierała przy eskoncie weksli pewien dodatek, któryby wpływał co tydzień do Skarbu Państwa.

W sprawie stosowanej przez Rząd **polityki dewizowej** ucichły już dzisiaj głosy, które przemawiały za sztuczną reglementacją kursów. Reprezentanci przemysłu i handlu uważają jedynie za potrzebne ograniczenie, aby wywóz tak walut, jak dewiz, jak wreszcie marek pol. był bezwarunkowo zabroniony. Celem zapobieżenia t. zw. blankowaniu marek polskich uważa konferencja za wskazane, aby przechodzące do naszych banków z zagranicy przekazy tylko wtedy były honorowane, o ile w dniu prezentowania odnośny bank ma od korespondenta zagranicznego pokrycie w markach.

Oświadczono się również za konieczną potrzebą **waloryzacji podatków**, gdyż dzisiejsza dewaluacja niszczy dochody podatkowe państwa. Zastrzeżono się jedynie przeciw temu, aby waloryzacja miała także obejmować podatek obrotowy, gdyż ten podatek płacony jest co miesiąc, a ponadto Rząd w miarę podwyżki cen towarowych partycypuje w ich procentowej zwyżce.

W sprawie walutowej zgłoszono wniosek o ograniczenie możności wyjazdów zagranicznych, wskazując na okoliczność, iż w tym roku wystawiono 110.000 paszportów zagranicznych. Licząc na każdy paszport 1.000 franków szwajc. świadczyłoby to o wywiezieniu 1 tryljona marek polskich na same koszta wyjazdów. Ustalono jednak zapatrywanie, iż potrzebnem jest możliwe utrzymanie swobody wyjazdów w celach gospodarczych.

Żądano dalej silniejszego uwzględnienia handlu i rękodzieła w akcji kredytowej Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej.

Na wniosek o zwolnienie towarów eksportowych od podatku obrotowego, Minister Skarbu się nie zgodził, twierdząc, że eksport nasz i tak ma wysoką premję w niskiej walucie. Ulgi w kierunku podatku obrotowego przy eksporcie uczynił p. Minister zależnemi od dostarczenia przez eksporterów odpowiedniej ilości walut wysokowartościowych.

W ważnej sprawie ubezpieczenia objektów przemysłowych zażądała konferencja bezwarunkowo dopuszczalności ubezpieczenia w walutach ciężkich, na co p. Minister Skarbu wyraził swoją zgodę.

W kwestji płac robotniczych uważają zrzeszenia gospodarcze postulat wypłat tygodniowych za niedopuszczalny, wobec czego wypadnie i nadal trzymać się 2-tygodniowego regulowania płac wedle mnożników drożyźnianych.

W kołach gospodarczych coraz częściej spotyka się żądanie powołania do życia Rady gospodarczej, któraby w krótkiej drodze załatwiać mogła przedłożenia natury finansowej i ekonomicznej.

Po przyjęciu sprawozdania do wiadomości uchwaliła Komisja połączonych sekcyj projekt opublikowania 5-letniego sprawozdania sumarycznego Izby i omówiła projekt rządowy ustawy o pracy chałupniczej oraz projekt ustawy o umowie pracy oficjalistów. Odnośne wnioski Izby przedłożone zostaną Rządowi.

Dolar w Krakowie 2.075.000

Dolar w Warszawie 1.725.000

Co było dzisiaj na giełdzie krakowskiej?

Kraków, 24 października

AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	Transakcje w tysiącach marek 23/X.	AKCJE	Transakcje w tysiącach marek dziś	Transakcje w tysiącach marek 23/X.
P. T. H. I—V em. . . .	182—185	170—185	Pezet		
„Impex"	4,5—6,	4,6—4,5	Strug	290—300	
„Pharma" (B. Jawornicki)	170—180	170—175	Syndykat Kosz., Kraków .	95—120	90—102
Bracia Rolniccy I em. . .	90	85—90	**Tłuszcze Trzebinia**	**1200**	**1225—1250**
„Polski Glob"	15	18	„Krakus" I—VI em. . . .	290—310	280—310-290
C. Hartwig, Poznań . . .			Porcelana Ćmielów . . .	370—425	450-360 400
Żegluga Polska	32—35	33—35	**Fabr. cukru w Chodorowie** .	**1700—1850**	**1550—1625**
Zieleniewski I—IV em. . .	**6200 6450**	**5800-5400-5500**	Elektr. Siersza I—IV em.	115—125	100—118
Warsz. Parowozy I—III em.	135—138	135—145	Zakłady przem. „Ryngraf"		
H. Cegielski, Poznań I—IX	**235—245**	**220—240**	S. W. Niemojowski . . .	190—250	
„**Potęga**" Tow. huty żel. .			Fabr. kapel. w Myślenicach		
„Lemiesz"			Bank Przemysłowy I-VIII	180—195	168—170
„Trzebinia" I—VI em. . .	230—260	190—210	Bank Hipoteczny	315	290—125
„Pocisk"		170	Bank Małopolski	470—600	470
Automotor			Ziemski Bank Kredyt. . .		55—65
Portland-Cem. Szczakowa			Powszechny Bank Kredyt.		
Górka	**5650—6100**	**5200—5500**	Akc. Bank Związkowy I-IX		
Siersza	**4100—4300**	**4100—3700**	Bank Komercjalny I—IV		
Tepege I—IV em.	**2800-2300-2500**	**2200—2400**	Bank Kred. w Warszawie		
Polska Nafta	145—160	130—140	Bank Związ. Spółek Zarob.	520	530—535
Oikos	1400	1375			
„Pokucie" Naft. S. A. I em.	250—290	270—300			

Kraków, 24 października. Dolar, przekroczywszy rubikon jednego miljona, pędzi w górę w zawrotnem tempie, a za nim w ślad wszystkie inne wysokocenne waluty. Skoki dolara w ciagu jednego dnia o kilkaset tysięcy to są już objawem zwykłym. Ucieczka przed marką poczyna istotnie przybierać niepokojace formy i ujawnia sie na giełdach pieniężnych w zawrotnej zwyżce walut i dewiz, w których objęła paniką. Spekulacja giełdowa szuka za wszelką cenę lokaty swych kapitałów.

Na rynku efektów trwa zwyżka kursów, nie stojąca jednakże w najmniejszej proporcji do katastrofalnej haussy walut.

Na dzisiejszem zebraniu powtórzyło się widoczne od kilku dni zjawisko, że papiery, stanowiące przedmiot arbitrażu na Wiedeń podniosły się o kilkaset tysięcy punktów. Najpoważniejsze zwyżki kursów wykazują Zieleniewski, Górka, Siersza Górnicza i Tepege. Inne papiery podniosły się na ogół nieznacznie. Trzebinia mydło była nawet słabszą niźli wczoraj.

W egzotach z powodu braku gotówki przy kursach zwyżkowych transakcje na ogół nieliczne.

AKCJE NA POGIEŁDZIE.

Jaworzno drobne 10.000, grube 8000—8500, [illegible] 12.500—14.000—13.500, Chybi 2900—3200, Silesia 1900—2100, Nafta Krosno 750.

KURSA WALUT I DEWIZ W OBROTACH BANKOWYCH.

W obrotach bankowych płacono dzisiaj: **Waluty: Dolary 1,900.000—2,075.000, franki szwajcarskie 355.000, Czeki: N. Jork 1,925.000, Londyn 9,200.000, Zurych 345.000—365.000, Paryż 118 tys. do 119 tys., Praga 58.000 do 59.000, Wiedeń 28—29.**

Warszawska giełda pieniężna

Warszawa, 24 października. Giełda. Waluty. Dolary Stanów Zjednoczonych 1,725.000 sp. 1,742 tys. k. 1, 708 tys., franki belgijskie 87000—85750 sprzed. 86650 k. 84.850, frank złoty w kupnie 340 tys.

Czeki: Berlin i Gdańsk: 000.01. Londyn 7.950 t. – 7,835 tys. s. 7,915 tys. k. 7,755 t.. Nowy Jork 1,750 tys. do 1, 725 tys. sp. 1,742 tys. k. 1,708 tys., Paryż 102 tys. do 100 tys., sp. 101 tys. k. 99 tys., Praga 51 975, Szwajcarja 315 tys. do 310 tys. sp. 313 tys., k. 307 tys.. Wiedeń 2470 sp. 2500, k. 2440. Włochy 78000—77350.

Akcja komunistów w Hamburgu

Wiedeń, 24 października. „Neues Wiener Journal" donosi z Hamburga: Komuniści postępowali według z góry ułożonego planu. Walka ogniowa trwała prezz cały dzień. Policja miała 14 zabitych i 108 rannych. Straty komunistów nie są znane. Podają je jednakże na 30 zabitych i conajmniej 150 rannych. Wieczorem udało się policji zająć z powrotem strażnice policyjne. Jakkolwiek wieczorem zapanował w Hamburgu spokój, to jednak do portu hamburskiego wysłano dywizję torpedowców .Stan wyjątkowy w Hamburgu został zaostrzony. Policja zabroniła mieszkańcom ukazywanie się w oknach, a do zbliżających się do okien będą posterunki natychmiast strzelać. U komunistów odbywają się rewizje domowe. Kilku przywódców aresztowano. Po północy komuniści zebrali się ponownie na dwóch przedmieściach i rozpoczęli atak na centrum miasta. Policja zdołała otoczyć komunistów w bloku domów i spodziewa się wyprzeć ich dzisiaj stamtąd.

Solidarność komunistów rosyjskich z niemieckimi

Moskwa, 24 października. Wypadki, jakie rozgrywają się w Niemczech, wzbudzają żywe zainteresowanie w tutejszych sferach robotniczych. Na wiecach zapadają rezolucje, w których zebrani wyrażają uczucie solidarności wobec robotników niemieckich.

Z Komisji budżetowej Senatu

Warszawa, 24 października. Senacka komisja budżetowa pod przewodnictwem senatora Adelmana przyjęła bez zmiany projekt ustawy o dodatkowem prowizorjum budżetowem na kwartał III i prowizorjum budżetowem na kwartał IV. br. Następnie komisja postanowiła wobec ogromnego deficytu kolejowego, który w III. kwartale wynosi 4 tysiące miljardów marek polskich, to znaczy, dwie trzecie ogólnego deficytu państwowego, zaprosić komisję budżetową na posiedzenie specjalne, na któremby ministerjum kolei żelaznych dało wyjaśnienia, co spowodowało tak wielki deficyt i w jaki sposób ministerjum kolei żelaznych ma zamiar postępować nadal celem uzdrowienia budżetu kolejowego.

GIEŁDY ZAGRANICZNE

Z powodu przerwania komunikacji telefonicznej z Wiedniem i Pragą — zamknięcia giełdy zurychskiej, ani notowań wiedeńskich — nie otrzymaliśmy.

Giełdy pieniężne.

Nowy York, 23 października. Giełda pieniężna. Kurs dzienny $4^1/_2$%. Przekaz na Londyn 449.—. Przekaz na Londyn na 60 dni 445.75. Przekaz na Paryż 581, Przekaz na Amsterdam 38 73. Przekaz na Kopenhagę 17.33, Przekaz na Pragę 2.96, Przekaz na Berlin 0000000010 w płaceniu, w żądaniu 00000000011.

Praga, 23 października. Dewizy: Amsterdam 1363, Berlin 6 i pół za 10 miljardów, Chrystiania 536, Kopenhaga 606 i pół, Sztokholm 915, Zurych 624 i jedna czwarta, Londyn 156i pół, Nowy Jork 3460, Wiedeń 489, marki niemieckie 8 za 10 milj., marki polskie — Paryż 203.

Paryż, 23 października. Weksle. Ameryka 1746 i pół, Belgja 8510, Anglja 7805 i pół, Holandja 674, Włochy 7680, Szwajcarja 309 i pół, Hiszpanja 230 i pół.

Londyn, 23 października. Weksle. Paryż 7765, Belgja 9105, Szwajcarja 2523 i pół, Holandja 1158, Nowy Jork 448.37, Hiszpanja 3381 i pół, Włochy 101.50, Niemcy 350 miljard., Wiedeń 320.500, Bukareszt 965.

GIEŁDY TOWAROWE

Nowy Jork, 23 października. Targ bawełny. Dowóz do portów Atlantyku i Golfu —, dowóz wewnątrz kraju 41000, wywóz do Anglji 2000, wywóz na kontynent 6000, targ miejscowy middling 3085. Tendencja silna. Terminy: październik 3035, listopad 3023, grudzień 3017, styczeń 2980, marzec 2985, maj 2961 lipiec 2938, sierpień 2720, wrzesień 2705.

Wybuch strajku kolejowego w Krakowie

W myśl wczorajszej uchwały pracowników kolejowych, dziś wybuchł **całkowity strajk w okręgu krakowskim.** Pociągi nie odeszły dzisiaj z dworca kolejowego w Krakowie, jedynie tzw. „separatka" do Wieliczki i kilka innych pociągów podmiejskich dla pracowników i młodzieży szkolnej odeszło wyjątkowo. Strajk zapowiada się na dłużej.

Proklamacja Lossova

Berlin, 23 października. Gen. Lossow komendant wojsk bawarskich wystosował następującą iskrową depeszę do Reichswehry w Berlinie, Spandawie, Szczecinie, Hanowerze, Wrocławiu, Dusseldorfie i Frankfurcie: „Szef Reichswehry wystosował odezwę do wojsk niemieckich, w której krok rządu bawarskiego nazywa złamaniem konstytucji. Bawarski rząd nie zamierza łamać jedności Rzeszy. Nikt nie jest wierniejszym Rzeszy niż my. Nie chcemy jednak, by rząd berliński, stojący pod wpływem Marksizmu, wyniszczył w Bawarji źródło prawdziwego nacjonalizmu".

Włochy wobec wydarzeń w Niemczech

Rzym, 24 października. We włoskich kołach oficjalnych zapewniają, że Włochy wobec wypadków w Niemczech zachowają stanowisko neutralne. W tychsamych sferach wyrażają zdanie, że jeżeli Niemcy liczą na to, iż wypadki ostatnie zdołają wpłynąć na zmianą włoskich żądań reparacyjnych, to popełniają wielką omyłkę.

Dolar w Gdańsku 200 miljardów

Gdańsk, 24 października. Kurs dolara, który wczoraj wynosił 80—90 miljardów, podskoczył dzisiaj o godzinie 10 do 180 miljardów. Markę polską sprzedawano tylko za dolary kurs marki polskiej wynosił o godzinie 10 rano 1,300.000 w płaceniu. Przed rozpoczęciem się giełdy dolar spadł na 100 miljardów. Na pojutrze kupowano dolara za 200 miljardów. Po giełdzie nastąpiło znów wzmocnienie zarówno kursu dolara jak i marki polskiej. Obrotów w walucie niemieckiej nie dokonywano.

Rewolta wojskowa Grecji

Paryż, 24 października. Donoszą z Aten: W związku z ruchem monarchistycznym, wszczętym przez greckiego generała Metaxasa, stronnictwa Venizelosa i Zaimisa zaprzeczają pogłoskom jakoby miały brać jakikolwiek udział w tym ruchu.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

Akwizgran, 24 października. Biuro Wolfa donosi: W ciągu dzisiejszego popołudnia odebrano separatystom obsadzone przez nich gmachy publiczne. Sztandar rzeczypospolitej nadreńskiej na ratuszu został zniszczony. Jedynie gmach regencyjny znajduje się nadal w rękach separatystów. Władze belgijskie, które zachowywały się zupełnie neutralnie, zarządziły na trzy dni obostrzony stan oblężenia.

KRONIKA

NOWY REKTOR UNIWERSYTETU POZNAŃSKIEGO. Z Poznania donoszą: Rektorem Uniwersytetu poznańskiego w miejsce zmarłego rektora Święcickiego obrany został dotychczasowy prorektor prawa rzymskiego w Uniwersytecie Poznańskim, dr Zygmunt Lisowski.

PODZIAŁ BYŁEGO AUSTRO - WĘGIERSKIEGO ARCHIWUM. Jugosłowiański minister sprawiedliwości Peric udaje się na czele komisji fachowców do Wiednia, by tam w porozumieniu z rządem austrjackim przeglądnąć dworskie i państwowe archiwa byłej monarchji i przenieść do Belgradu wszystkie dokumenta, dotyczące Jugosławji. Możeby wreszcie i nasz rząd tą sprawą by się zainteresował. Dotyczących Polski dokumentów posiada dworskie i państwowe archiwum we Wiedniu ogromną ilość.

OSKARŻONA DOMAGA SIĘ KARY ŚMIERCI DLA SIEBIE. Z Budapesztu donoszą, iż Aleksandra Olasz, zamieszkała w Makoe została przez sąd w Szegedynie skazaną na 7 miesięcy więzienia za fałszerstwo dokumentów, obrazy czci i złodziejstwa. Na zapytanie sędziego, czy przyjmuje karę do wiadomości, odpowiedziała Olasz ku niesłychanemu zdziwieniu sądu, że odwołuje się do wyższej instancji i żąda dla siebie kary śmierci, żądanie to powtórzyła oskarżona trzykrotnie.

—o—

GREMJUM AJENTÓW HANDLOWYCH w Krakowie wzywa wszystkich ajentów handlowych, którzy w II półroczu 1923 wykupili świadectwa przemysłowe (patenty) II kategrji B na ajencję handlową, a nie są dotychczas członkami Gremjum, do niezwłocznego zgłoszenia się w ich własnym interesie, w biurze Gremjum, św. Krzyża 7, w godzinach urzędowych.

—o—

Komunikaty teatralne i koncertowe

Z TEATRU J. SŁOWACKIEGO. „Cyd“ grany będzie dzisiaj, jutro i w piątek 26 bm. W sobotę wznowienie „Romansu“ Sheldona. Na zbliżające się Zaduszki przygotowuje teatr jak w sezonach ubiegłych dramat ludowy pt. „Młynarz i jego córka“ Ernesta Raupacha. Zeszłoroczna obsada sztuki pozostaje prawie bez zmiany z pp. Zalewską, Michałowską, Miarczyńskim i Białoszczyńskim na czele. Reżyseruje p. M. Jednowski.

Z TEATRU BAGATELA. Dziś we środę „Obłęd“ z pp. Grabowską, Sosnowskim. Frenklem i Meliną w głównych rolach. Jutro „Rozkosze przypadku“. W piątek popołudniu „Wicek i Wacek“ dla uczącej się młodzieży po cenach zniżonych o 70 procent.

Z OPERY I OPERETKI. Dziś we środę 24 bm. o 7.30 wiecz poraz ostatni znakomita operetka Straussa pt. „Ostani walc“, która w pełni powodzenia musi zejść z repertuaru, aby ustąpić miejsca „Szalonej Loli“. Premjera tej ostatniej nowości repertuarowej entuzjastycznie przyjmowanej na wszystkich scenach europejskich, w piątek 26 bm. o 7.30 wieczór, następnie powtórzoną będzie w sobotę 27 bm. i niedzielę 28 bm. o 7.30 wiecz. Próby pod reżyserją p. Sempolińskiego i batutą Adama Rapackiego dobiegają końca. Tańce i ewolucje układa E. Wojnar. Główne role kreują pp. Szczęsna Sempoliski, Leszko. Ujhelyi, Karasiński i inni. Jutro we czwartek 25 bm. o 7.30 wiecz. przepiękna opera Rubinsteina „Demon“, ciesząca się tak nadzwyczajnym sukcesem.

Akcja żydowska zagranicą w sprawie „numerus clausus“

Z Londynu donoszą, iż odbyło się tam pod przewodnictwem Avialora Goldschmida posiedzenie Anglo-Jenish Association, na którem zdawano sprawozdanie o położeniu żydów w Polsce. Zamierzone przez rząd polskie zniesienie prawa o mniejszościach miałoby za skutek, iż dawniejsze postanowienia zostały sparaliżowane i gwarancja, dana Lidze Narodów, zniweczona. Na pismo Joint Foreigu Comitee i Allianco Israelite w sprawie Numerus Clausus, odpowiedział rząd polski pismem do Ligi Narodów, iż obcym organizacjom odmawia się prawa zwracania się do Ligi Narodów w sprawach mniejszości. Odpowiedź generalnego skretarza Ligi Narodów zaznacza, iż w obecnych warunkach kwestja ta musi być badaną bez uwzględnienia polskiego punktu widzenia. Petycje żydowskich związków będą oddane dalszym członkom Ligi Narodów i podane do zbadania komitetowi „trzech“, który miał rzekomo oświadczyć iż nie zagraża żadne bezpośrednie niebezpieczeństwo mniejszościom, gdyż rząd polski wycofał projkt ustawy o numerus clausus.

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

Z PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO. Jak nas informują ze związku przemysłowców, żądają obecnie robotnicy chemiczni wypłaty 50 prc. we formie zaliczki, do płac robotniczych. Spadek waluty i spowodowana drożyzna wywołuje fermenty wśród tutejszych robotników.

Z PRZEMYSŁU WAPNIARSKIEGO. Cena wapna kalkuluje się obecnie na 400.000 marek za 100 kg. Z uwagi na spadek marki zawierane są obecnie transakcje w tej formie, iż 50 prc. sumy wypłacanej jest przy zamówieniu, zaś druga połowa przy dostawie z zabezpieczeniem na wypadek dewaluacji.

Z PRZEMYSŁU METALOWEGO. Na skutek rosnącej drożyzny żądają robotnicy przemysłu metalowego wypłacenia zaliczki w wysokości 50 prc. do swoich płac z góry. W sprawie tej odbędzie się dziś posiedzenie wydziału przemysłu metalowego Zw. przemysłowców.

SOWIETY NAWIĄZUJĄ STOSUNKI HANDLOWE Z POLSKĄ. Łódzka „Republika“ przynosi wywiad swego współpracownika z członkami handlowej misji sowieckiej, przybyłej do Łodzi w celu nawiązania stosunków handlowych z Polską.

Przedstawiciele sowietów oświadczyli.

— Pierwszym punktem naszego programu jest dokładne zapoznanie się z sytuacją ekonomiczną Łodzi. Jutro zwiedzimy fabryki łódzkie i odbędziemy konferencję z przedstawicielami przemysłu łódzkiego.

Mamy zamiar zakupić większe zapasy towarów wełnianych, flaneli i wojłoków. Oczywiście, o ile będzie także okazja na zakupy innych towarów — nie odmówimy.

Na import do Polski mamy mąkę w ilości 500 -600 wagonów miesięcznie, rudę żelazną i miedzianą, oraz surowce bawełniane.

— Czy mają panowie pełnomocnictwa do zawierania tranzakcyj?

— Bezwzględnie. Porozumiewaliśmy się także w sprawie zakupów już przedtem z kupcami łódzkiemi, jutro więc załatwimy tylko wszelkie formalności.

— Czy prócz Łodzi mają panowie zamiar przeprowadzić również tranzakcje w innych miastach?

— Na razie ograniczamy się na Łodzi. Handel z Polską rozpoczynamy od Łodzi, jako od największego ośrodka przemysłowego tego kraju. Dalsza akcja zależy od wyniku jutrzejszych obrad z przemysłowcami łódzkimi.

OBECNE ZAROBKI WŁÓKNIARZY. W myśl orzeczenia komisji do badania wzrostu drożyzny za drugą połowę października zarobki włókniarzy dniówkowych wynosić będą obecnie od 139.256 do 377.595 mkp. dziennie. Natomiast robotnicy, pracujący akordowo otrzymywać będą od 167.109 mkp. do 453.116 mkp. dziennie.

ZMNIEJSZENIE SIĘ OBIEGU BANKNOTÓW W AUSTRJI. Z Wiednia donoszą, iż wykaz bankowy z 15 bm. wykazuje przyrost portfelu wekslowego o 18.4 miljardów. Skarb metalowy zwiększył się o 102 miljardów. Obieg banknotów zmniejszył się zaś o 64 miljardów, gdyż 202 miljardów zostało złożonych na konto żyrowe.

OSTEMPLOWANIE AKCYJ NA WĘGRZECH. Budapeszteński związek żyrowy zamierza ostemplować oddane mu akcje w części z powodu licznego fałszowania akcyj, w części zaś wskutek tego, iż w ten sposób byłby wstrzymany dalszy napływ akcyj do Węgier zagranicy.

OBNIŻENIE RUMUŃSKICH CEŁ WYWOZOWYCH. Rząd rumuński wydał rozporządzenie, obniżające cła wywozowe dla całego szeregu towarów. Między nowymi cłami należy wymienić następujące: Jajko od sztuki 1,5 lei, wieprzowina, szynka, sucha kiełbasa 25 lei za 1 kg., inne mięso 20 lei za 1 kg. salami 20 lei, konina i mięso z osła 1 lei za 1 kg. Bydło (woły, krowy itd.) 8000 lei od sztuki, barany 400 lei od sztuki.

OBNIŻENIE CEN OBUWIA W CZECHACH. Wedle informacji „Lidowych Nowin“, przygotowuje ministerjum aprowizacji układy w sprawie obniżenia cen skóry. Ministerjum projektuje obniżenie ochrony cła za import skóry z zagranicy, gdyż dzisiejsze taryfy celne obciążają importowane skóry w wysokości 30 prc. ceny produkcyjnej.

ZWALCZANIE KRYZYSU WALUTOWEGO W RUMUNJI.

Oficjalny „Vitorul“ donosi, iż w celu zwalczania kryzysu walutowego mają być udzielane zaliczki w gotówce przemysłowcom kupcom i rolnikom, które będą gwarantowane ich zapasami towarów. Ponadto powołano do życia nową instytucję, która ma potrzebne kredyty udzielić przemysłowi i rolnictwu. Wpływy z nowych podatków pozwolą państwu pozostałe długi państwowe zapłacić przemysłowcom i wynagrodzić właścicieli dóbr. Pieniądze uzyskano od chłopów za przydzielone im grunta będą oddane bankowi narodowemu, by w ten sposób przyjść z pomocą rynkowi pieniężnemu. Rząd jest zdecydowany w żadnym razie nie uciekać się do inflancji.

REPERTUAR

TEATR MIEJSKI (początek o godzinie 7½)

Środa: „Cyd“.
Czwartek: „Cyd“

BAGATELA (początek o godzinie 8-mej)

Środa: „Obłęd“
Czwartek: „Rozkosze przypadku“

OPERA i OPERETKA (początek o g. 7½)

Środa: „Ostatni Walc“
Czwartek: „Demon“

ROZMAITOŚCI

ETYLEN NOWYM ŚRODKIEM DO USYPIANIA. Z Nowego Jorku donoszą, iż prof. A. B.Luckhardt z Uniwersytetu w Chicago wynalazł nowy środek, za pomocą którego osoby mające być operowane są usypiane bez tego, by środek ten jakąkolwiek szkodę wyrządził pacjentowi, jak czynią to inne podobne mu środki. Nowy ten środek Etylu występuje we formie gazowej i jest złożony z wodoru i węgla. Skutkiem wdechiwania tego gazu staje się pacjent początkowo nieczułym na ból, poczem traci zupełnie przytomność. Oddech i krążenie krwi nie tracą na regularności, muszkuły zaś usypiają. Odzyskanie przytomności następuje bardzo prędko. W ciągu 3 do 5 minut odzyskuje pacjent przytomność i czuje się zupełnie wolnym od wszelkiego uczucia nudności.

ZMYSŁ „UKRYTEJ WRAŻLIWOŚCI“. Słynny psycholog i fizjolog francuski prof. Charles Richet, wygłosił w Londynie w gronie uczonych angielskich odczyt sensacyjny, w którym oświadczył, że człowiek posiada nie pięć, lecz sześć zmysłów. Metapsychiczne badania doprowadziły uczonego francuskiego

do wniosku, że człowiek może mieć świadomość zupełnie pewną zdarzeń i zajść za pośrednictwem środków, leżących poza obrębem naszych pięciu zmysłów. Szóstemu temu zmysłowi nadał prof. Richet nazwę grecką „kryptaesthesia" t. zn. „ukryta wątpliwość". Przytoczywszy kilkadziesiąt wypadków świadczących o istnieniu 6 zmysłu, spotykamy się także z następującym: „P. Smith, prokurent pewnego wielkiego banku londyńskiego, powróciwszy z banku do domu, rozmawiał podczas wieczerzy z żoną o rozmaitych codziennych przejściach banalnych. Nagle zadrżał, pobladł i spytał żony: „Która jest godzina?" „Punktualnie kwadrans na dziewiątą" — odparła zapytana. — „W tej chwili — rzekł na to Smith — umarł brat mój, Fred. Widziałem go właśnie". W dwie godziny po tej wizji nadeszła depesza potwierdzająca zupełnie słowa prokurenta. — Zdarzenia tego rodzaju należy przypisać owemu szóstemu zmysłowi „kryptaesthesji". Jak jednak mózg nasz otrzymuje te tajemnicze wrażenia, jest nam tak samo nieznane, jak np. istota elektryczności, choć objawy jej znamy tak dokładnie. Prof. Richet skłania się do przypuszczenia, że działają tu na mózg nasze drgania nieznanego nam jeszcze fluidu.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Feliks Jabłoński. Z Drukarni Ludowej w Krakowie.